

Nyborg og Valset barnehager

Vår saksbehandler
Bente Løvlie Høier

Vår ref.
2023/28330
oppgis ved alle henvendelser

Deres ref.

Dato
18.03.2024

Nyborg og Valset barnehager - rapport fra tilsyn og varsel om pålegg

27.02.24 gjennomførte Klima- og miljøenheten tilsyn ved Nyborg og Valset barnehager. Formålet med tilsynet er å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet, etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

1. Sammendrag

Nyborg og Valset barnehager er en kommunal barnehageenhet med to barnehager. Valset barnehage har 62 barn og Nyborg barnehage har 68 barn. Ved tilsynet hadde vi samtale og gjennomgang av dokumentasjon med barnehagens ledelse, og intervju med to ansatte.

Vårt hovedinntrykk er at barnehagene har startet arbeidet med å risikovurdere hendelser som kan gi skade på barn, men at arbeidet må videreføres. Barnehagene har etter de tre hendelsene ved barnehagene innskjerpet rutiner for å redusere sannsynligheten for at dette skal skje igjen.

Ved tilsynet fant vi to avvik. Dette er et varsel om at vi vurderer å fatte følgende pålegg om retting:

- Nyborg og Valset barnehager må kartlegge og detaljere mulige hendelser og aktiviteter som utgjør risiko for skade på barn og risikovurdere disse. Hendelser/aktiviteter med stor konsekvens må vurderes først og det må lages en plan som sikrer at hendelser med lavere konsekvens vurderes før neste barnehageår. Risikovurderingene for hendelsene med høy konsekvens og plan for videre arbeid skal legges ved tilbakemeldingen til Klima- og miljøenheten.***
- Nyborg og Valset barnehager må utarbeide mer detaljerte skriftlige rutiner som viser gjeldende praksis for å ivareta sikkerheten i barnehagene. Rutinene skal baseres på risikovurderinger, og skal legges ved i tilbakemeldingen til Klima- og miljøenheten.***

Dersom dere har kommentarer til rapporten eller dokumentasjon som viser at avvik er rettet, ber vi om at dere sender det til oss innen 15.04.24.

Etter denne datoen vil vi kunne fatte pålegg om retting, dersom avvikene ikke er rettet. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting vil bli satt til 01.06.24.

2. Bakgrunn

Valset og Nyborg barnehager har sendt oss informasjon om to uønskede hendelser ved Valset barnehage og en hendelse ved Nyborg barnehage de siste månedene. Vårt formål med tilsynet har vært å gjennomgå disse hendelsene og å vurdere hvordan barnehagene arbeider med sikkerhet generelt. Tilsynet var avgrenset til to temaer innen forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger:

§ 14. Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr

§ 18. Internkontrollsystem

3. Våre observasjoner og vurderinger

3.1 Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr

Avvik 1: Nyborg og Valset barnehager kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barnas sikkerhet.

Barnehagene må kartlegge og detaljere mulige hendelser og aktiviteter som utgjør risiko for skade på barn og risikovurdere disse. Hendelser/aktiviteter med stor konsekvens må vurderes først og det må lages en plan som sikrer at hendelser med lavere konsekvens vurderes før neste barnehageår. Risikovurderingene for hendelsene med høy konsekvens og plan for videre arbeid skal legges ved tilbakemeldingen til Klima- og miljøenheten.

Avvik 2: Nyborg og Valset barnehager kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere rutiner og tiltak for å redusere risikoforhold i barnehagen.

Barnehagene må utarbeide mer detaljerte skriftlige rutiner som viser gjeldende praksis for å ivareta sikkerheten i barnehagene. Rutinene skal baseres på risikovurderinger, og skal legges ved i tilbakemeldingen til Klima- og miljøenheten.

Merknad 1: Dere bør gjennomføre beredskapsøvelser ut over brannøvelser og førstehjelpskurs, og det bør utarbeides en plan for øvelsene.

Regelhenvising

Avviket er hjemlet i forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, § 14. Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr.

Observasjon

Barnehagene startet høsten 2023 med å dokumentere risikovurderinger ved barnehagen. Arbeidet startet med gjennomgang av metode for risikovurderinger i personalmøte og arbeid i grupper og enkeltvis. Dere har sendt over flere risikovurderinger som ble gjort, og har satt på årsplan for februar 2024 at dette arbeidet skal videreføres. Risikovurderingene er lagt inn på Disk slik at de er tilgjengelig for alle ansatte.

Ved tilsynet viser dere til at rutiner for å forebygge ulykker og skader finnes i Kvaliteket. Her ligger ulike felles rutiner for de kommunale barnehagene og flere rutiner som dere har utarbeidet og lagt inn. Flere av rutinene viser til tidligere forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Dere opplyste ved tilsynet at dere har rutiner for praktisk brannvernopplæring og førstehjelpsopplæring hvert 1,5 år. Dere har ikke gjennomført noen risikovurderinger eller øvelser på andre typer beredskapshendelser enn brannevakuering.

Vurdering

Dere har brukt Arbeidstilsynets metode for risikovurderinger med tre skjema (kartlegging og risikovurdering, risikodiagram og handlingsplan). Dokumentasjonen som er oversendt er ikke fullstendig utfylt, men viser at arbeidet med risikovurderinger er igangsatt. Det mangler fremdeles mye på vurdering av hendelser og beskrivelse av gjeldende tiltak og nye tiltak. Vi vurderer at de hendelsene som er beskrevet er relevante, men at de ikke viser hele bildet av mulige risikosituasjoner ved barnehagen. Vi savner en mer systematisk og helhetlig tilnærming, og i noen grad en bedre detaljering/konkretisering av hendelsene. I handlingsplanene er det opplistet tiltak som allerede er igangsatt for å redusere risiko, men det er ikke vist til skriftlige rutiner som inneholder disse tiltakene. Det er derfor uklart om tiltak er gjeldende omforent praksis/rutine eller om dette viser hvordan den ansatte som har fylt ut risikovurderingen ville løst en gitt situasjon.

Ved tilsynsmøtet viste vi til vårt [faktaark](#) om gjennomføring av risikovurderinger, som finnes på våre nettsider. Vi ber om at dere gjennomfører en systematisk gjennomgang av hendelser og aktiviteter ved barnehagen for å kartlegge mulige risikosituasjoner. Deretter må dere avklare hvilke av disse som kan ha størst konsekvens, og risikovurdere disse først. Alle tiltak som har betydning for fastsetting av sannsynlighet eller konsekvens av hendelser/forhold med høy risiko, må konkretiseres i skriftlige rutiner. Lenke til gjeldende rutine bør vises i risikovurderingen. Dere må deretter lage en plan for hvordan resten av hendelsene skal risikovurderes innen rimelig tid.

Vi mener følgende situasjoner/aktiviteter er aktuelle å risikovurdere:

Aktiviteter på barnehagens område:

- Matlaging, servering av mat, matallergi, bruk av kniver etc, spisesituasjonen
- Spikking, bruk av verktøy, kunstneriske aktiviteter
- Utelek innenfor gjerdet, lekeapparater, gjerde/port

- Lek innendørs, gymsal
- Hente/bringe-situasjonen
- Dyrehold/besøk av dyr
- Tilsyn med barn som sover ute og inne

Turer utenfor barnehagen:

- Risikovurdering av de ulike faste turmålene
- Bussturer
- Gåturer langs trafikkert veg eller andre forhold som kan medføre risiko
- Klatring i trær eller skrenter/berg
- Opphold ved vann/bading/i båt/på kai eller brygge, fiskeing
- Ski, skøyter, aking
- Matlaging/bålbrenning på tur
- Soving på tur

Listen er ikke uttømmende, og det kan være andre hendelser som må risikovurderes ved deres barnehager. Også beredskapshendelser, som trusler eller terror må risikovurderes. Vi anbefaler at hendelser som henger sammen i tid eller sted, for eksempel utelek innenfor gjerdet, samles på samme oversikt/samme tabell. Dette for å få oversikt over hendelser og tilhørende rutiner som styrer risiko. Dette vil da gi færre handlingsplaner å følge opp.

Vårt inntrykk er at de rutinene som finnes i Kvaliteket er basert på erfaring/praksis, og i liten grad basert på systematiske risikovurderinger. Dere må derfor kvalitetssikre at hendelser med middels eller høy risiko forebygges og håndteres konkret av de rutiner som beskriver gjeldende praksis i barnehagene.

I forskriften forventes det at beredskapsrutiner er godt kjent av alle ansatte slik at dere gjør de riktige tiltakene dersom en akutt og/eller truende hendelse oppstår. For å sikre god kjennskap forventes det derfor at dere også øver på slike situasjoner. Øvelser kan være i form av fullskala-øvelser eller som skrivebordsøvelser med ulike situasjoner som gjennomgås. Vi viser her til [Utdanningsdirektoratets informasjon om beredskap i skoler og barnehager](#). Dere bør på bakgrunn av risikovurdering lage en plan for hvordan og når dere skal øve på beredskap.

3.2 Internkontroll

Merknad 2: Nyborg og Valset barnehager bør gå gjennom forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger og dokumentere hvordan forventningene i de ulike paragrafer er ivaretatt i beskrevne rutiner.

Observasjon

Enhetsleder har lest ny forskrift og veileder til denne. Internkontrollrutiner for å ivareta forskriften er ikke revidert etter ny forskrift. Dere viser til at rutiner for å ivareta bestemmelsene i forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger finnes i Kvaliteket. I

intervjuene får vi opplyst at Kvaliteket som system oppleves som tungvint og lite tilgjengelig, og at når ansatte er usikre så spør de heller hverandre.

Dere opplyser at alle avvik meldes i TQM og at ansatte ofte melder avvik. Meldte avvik gjennomgås månedlig i AMG-møter. Dere har på årshjulet fastsatt årlig gjennomgang av avvik i april.

Vurdering

Ny forskrift og veileder medfører at internkontrollen og rutiner må kvalitetssikres mot nytt regelverk. Dere bør derfor gå gjennom ny forskrift og veileder og dokumentere hvordan forventningene er ivaretatt, og vise til hvilke rutiner som er etablert for å svare ut de enkelte forventningene, og hvor de finnes. Rutiner det er viktig at ansatte kjenner og følger i hverdagen må være godt kjent og lett tilgjengelig for ansatte. Dere må sammen med ansatte avklare hvordan rutiner kan bli enklere tilgjengelig, for eksempel ved at rutiner også ligger på Disk, er tilgjengelig via avdelingsmobil og/eller ved oppslag.

Det er positivt at ansatte ofte melder avvik. Det viser en høy bevissthet blant ansatte, og bør brukes som innspill til en kontinuerlig forbedring av rutiner for barnehagene. Ved årlig gjennomgang av avvik bør dere også gå igjennom meldte skader og småskader. Dette for å avdekke om det er forhold som gjentar seg og som bør være grunnlag for revidering av risikovurderinger eller rutiner.

3.3 Gjennomgang av uønskede hendelser

Observasjon

Valset og Nyborg barnehager har sendt oss beskrivelse av flere uheldige hendelser som har skjedd de siste månedene. Første hendelse var at en tung plate falt ned fra et tørkeskap i garderoben og så vidt traff et barn. Deretter ble et barn gjenglemte ute ved retur fra tur, og sist forsvant et barn da de hadde aking ved barnehagen. Den første hendelsen medførte liten skade, mens de andre hendelsene ikke medførte skade på barn. Enhetsleder har sendt oss redegjørelse for hendelsene og beskrivelse av hvordan hendelsene ble håndtert da de skjedde og tiltak dere har gjort i ettertid.

Vi gjennomgikk hendelsene ved tilsynsmøtet og dere vurderer at årsaken til at hendelsene skjedde er mangelfull kommunikasjon/ansvarsfordeling og etterlevelse av regler og rutiner. Dere har i ettertid innskjerpet gjeldende rutiner og vurderer nye tiltak.

Vurdering

Vi vurderer at årsaken til at hendelsene skjedde er kartlagt, og at dere har iverksatt tiltak for å hindre at slike hendelser skal skje igjen. Vi vurderer at dette er tilfredsstillende ivaretatt.

4. Regelverk

Reglene om kommunens rett til å pålegge forhold ved barnehagen rettet står i [folkehelseloven § 14](#). Reglene om deres rett til å uttale dere i saken står i [forvaltningsloven § 16](#). Annet relevant regelverk som er lagt til grunn for denne rapporten er [folkehelseloven kapittel 3](#) og [forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger](#).

I denne rapporten er *avvik* definert som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift. *Merknad* er forhold der vi mener dere har et forbedringspotensial.

5. Dokumenter

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Risikovurderinger
- Vernerunder, sjekklister
- Dokumentasjon på brannvern- og førstehjelpsopplæring
- Redegjørelse for tre hendelser

6. Deltakere ved tilsynsmøtet

Øyvind Kandal Svendsen, enhetsleder Nyborg og Valset barnehager

Liv Talgø, avd.leder Valset barnehage

Ola Brurok, Valset barnehage (deltok på intervju)

Toril Stranden, Valset barnehage (deltok på intervju)

Elin Grønvold Aunet, rådgiver, Klima- og miljøenheten

Bente Løvlie Høier, rådgiver Klima- og miljøenheten

Med hilsen

Trondheim kommune

Thea Berg Fines
avdelingsleder

Bente Løvlie Høier
seniorrådgiver

Dette er et digitalt dokument og har derfor ingen signatur

Kopi til:

Enhetsleder Øyvind Kandal Svendsen

Kommunalsjef Marianne Bruket

